

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » 2023 р.

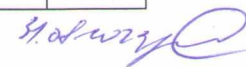

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Соціальна робота в громаді»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота»
спеціальність – 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	14	3	6	99	150	5	-
Заочна	3	5	8	4	-	-	138	150	8	-

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 – «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №9 від «26» червня 2021 року).

Робочу програму склала: доцент кафедри психології та соціальної роботи, к.е.н,
доцент **Миколюк Світлана Миколаївна**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

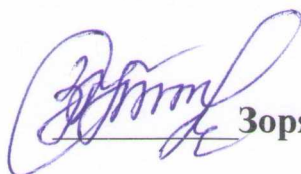
Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальна робота», протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д.пед.н., доцент

Зоряна КРУПНИК

Гарант ОП «Соціальна робота»
к.е.н., доцент

Світлана МИКОЛЮК

**Структура робочої програми навчальної дисципліни
«Соціальна робота в громаді»**

1. Опис дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Дисципліна «Соціальна робота в громаді»	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань 23 – «Соціальна робота»	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 231 «Соціальна робота»	Рік підготовки: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна -3</i> Семестр: <i>Денна – 5</i> <i>Заочна – 5, 6</i>
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28</i> <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28</i> <i>Заочна - 4</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 99</i> <i>Заочна - 138</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3</i> <i>Тренінг - 6</i>
Тижневих годин – 10,7 з них аудиторних – 4,9		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Соціальна робота в громаді»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Структура курсу „Соціальна робота в громаді” передбачає логічне та послідовне розкриття основних проблем, таких, як: місце соціальної роботи у суспільному устрої зарубіжних країн; основні моделі соціальної роботи в громаді; систему професійної підготовки спеціалістів в галузі соціальної роботи; основні форми та методи соціальної роботи з різними групами населення у громаді.

Курс “Соціальна робота в громаді” забезпечує фахово-професійну підготовку соціального працівника. Він також сприяє правильному вибору студентами форм і способів освітнього самовдосконалення та соціальної самореалізації особистості під час навчання у вузі. Ця дисципліна відноситься до дисциплін циклу професійної підготовки, які формують фаховий світогляд майбутніх соціальних працівників.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями даного курсу є підвищення теоретичного розуміння соціальної роботи в громадах як науки, навчальної дисципліни й особливої сфери діяльності, а також вивчення зарубіжних прийомів та методів соціальної роботи з індивідами та групами клієнтів. В завдання курсу входить надання студентам відомостей щодо змісту соціальної роботи з різними групами клієнтів у громадах.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.
- ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Історія соціальної роботи», «Технології соціальної роботи», «Соціальна робота в сфері зайнятості», «Соціальна робота з різними групами клієнтів».

2.5. Результати навчання.

Формування даних компетентностей спричиняє наступні програмні результати навчання:

- ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
- ПРН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

3. Програма навчальної дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Змістовий модуль 1

Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді

Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади

Поняття громади. Типи громад. Соціологічний, політико-правовий та соціально-педагогічний підходи до трактування громади. Характеристики громади

Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді

Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді

Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді. Принципи організації соціальної роботи в громаді. Методи вивчення проблемно-потребового поля членів громади. Класифікація локальних ініціатив. Технологічні етапи здійснення їх підтримки. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.

Змістовий модуль 2

Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності

Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді

Ресурси як необхідна умова забезпечення діяльності. Характеристика різновидів ресурсів соціальної роботи в громаді (природні, матеріальні, людські, інституційні, інформаційні). Зовнішні та внутрішні ресурси організації соціальної роботи на рівні громади.

Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проектів на локальному рівні

Поняття соціального проекту. Його різновиди. Етапи розробки соціального проекту в громаді. Особливості реалізації соціального проекту. Моніторинг та оцінка соціальних проектів у територіальній громаді.

Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

Сутність партнерства у соціальній роботі. Модель партнерства у межах територіальної громади. Механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді. Роль засобів масової інформації у забезпеченні та підтримці партнерства в межах громади.

Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.

Модернізація і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання. Специфіка процесу розширення мережі закладів соціального спрямування. Організація недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.

Змістовий модуль 3 **Соціальна робота в громадах зарубіжних країн**

Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.

Особливості діяльності соціальних служб в громадах Англії. Особливості соціальної роботи в Шотландії. Політичні передумови та організація соціальної роботи в шведських громадах. Перерозподіл доходів та соціальна допомога та діяльність соціальних служб. Соціальна робота в громадах Франції. Характеристика інноваційних інституцій та форм соціальної роботи в громаді в окремих європейських країнах.

Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади

Типи соціальних служб у громаді. Зміст та форми роботи громадських центрів (Community Centers) в Америці та Канаді. Роль сімейних центрів в організації соціальної роботи на рівні громади. Реалізація різних форм соціокультурної анімації в культурно-дозвіллевих центрах.

4. Структура залікового кредиту дисципліни "Соціальна робота в громаді"

Денна форма навчання

Перелік тем	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контр. заходи
Змістовий модуль 1 Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді						
Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади	4	2	10			Поточне опитування, тестування
Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді	2	1	10	-	2	
Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді	2	1	10			
Змістовий модуль 2 Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності						

Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді	2	1	10	3	2	Поточне опитування, тестування
Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проєктів на локальному рівні	8	4	16			
Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади	4	2	10			
Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.	2	1	10			
Змістовий модуль 3 <i>Соціальна робота в громадах зарубіжних країн</i>						
Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.	2	1	10	3	6	Поточне опитування, тестування
Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади	2	1	11			
Разом	28	14	99			

Заочна форма навчання

Перелік тем	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	СРС
Змістовий модуль 1 <i>Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді</i>			
Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади	2	1	14
Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді			14
Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді			12
Змістовий модуль 2 <i>Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності</i>			
Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді	4	2	14
Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проєктів на локальному рівні			14
Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади			14
Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.			14
Змістовий модуль 3 <i>Соціальна робота в громадах зарубіжних країн</i>			
Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.	2	1	14

Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади			14
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Денна форма

Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді

Практичне заняття №1

Тема: «Громада як осередок соціальної роботи з різними групами населення».

Мета: забезпечити розуміння студентами поняття громади – осередка соціальної роботи з різними групами населення.

Питання для обговорення:

1. Сутність територіальної громади в Україні.
2. Характеристика взаємозв'язків у громаді за Джуді Боп.
3. Сусідські спільноти як своєрідні громади.

Практичне заняття №2

Тема: «Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді».

Мета: висвітлити ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі.
2. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад.
3. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення.
4. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням.
5. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст.
6. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Практичне заняття №3

Тема: «Теоретичні основи соціальної роботи в громаді»

Мета: висвітлити теоретичні основи соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді.
2. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді.
3. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді.
4. Принципи організації соціальної роботи в громаді.
5. Методи вивчення проблемно-потребового поля членів громади.
6. Класифікація локальних ініціатив.
7. Технологічні етапи здійснення їх підтримки.
8. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.

Змістовий модуль 2. Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності

Практичне заняття №4

Тема: «Правові основи соціальної роботи в громаді».

Мета: розкрити правові основи соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Українське законодавство про територіальну громаду та місцеве самоврядування.
2. Форми залучення населення до участі у вирішенні проблем громади (загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання, місцевий референдум).
3. Характеристика соціальних послуг, які можуть надаватися спеціалістами соціальної сфери та неурядовими організаціями на рівні територіальної громади.

Практичне заняття №5 -6

Тема: «Складання карти громади. Аналіз та розробка соціальних проектів».

Мета: навчити студентів основам складання карт громади. Висвітлити розробку соціальних проектів.

Питання для обговорення:

1. Складання карти громади.
2. Обговорення окремих Соціальних проектів, які реалізуються у територіальних громадах України.

Викладач об'єднує студентів у три групи. Кожна група отримує аркуш ватману, фломастери, кольоровий папір, клей. За запропонованою схемою одна група розробляє карту конкретної сільської громади, інша - територіальної громади певного районного центру; остання - громади мікрорайону великого міста.

Групам потрібно створити опис громади певного типу, зобразити її на ватмані за допомогою малюнку, схеми, колажу тощо.

Сфера	Показники
Географічна	Площа, природні особливості, екологічний стан
Демографічна	Чисельність населення, його віковий та тендерний склад
Історія	Коли створена, визначні історичні події, персони
Економічна	Характеристика виробництва, зайнятості населення
Політична	Політична структура, недержавні організації
Соціальна	Види соціальних служб, заклади охорони здоров'я, освітні та культурно -дозвіллеві заклади, спортивні заклади, релігійні заклади, служби зайнятості, органи охорони правопорядку
Ризики	Проблеми, небезпеки, що існують у певних сферах життєдіяльності членів громади

По закінченні роботи кожна група представляє свої напрацювання. Після цього проходить обговорення за такими питаннями:

- ◆ чим різняться між собою карти цих громад;
- ◆ що в них є спільного;
- ◆ як у своїй майбутній професійній діяльності ви можете використовувати карту громади, в якій працюватимете?

Практичне заняття №7

Тема: «Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади».

Мета: розкрити особливості партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

Питання для обговорення:

1. Сутність партнерства у соціальній роботі.
2. Модель партнерства у межах територіальної громади.
3. Механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді.
4. Роль засобів масової інформації у забезпеченні та підтримці партнерства в межах громади. Роль рекламних кампаній різних соціальних інституцій в організації соціальної роботи та соціальної взаємодії у громаді.

Практичне заняття №8

Тема: «Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді»

Мета: висвітлити соціальну підтримку різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді

Питання для обговорення:

1. Модернізація і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання.
2. Специфіка процесу розширення мережі закладів соціального спрямування.

3. Організація недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.

Змістовий модуль 3. Соціальна робота в громадах зарубіжних країн **Практичне заняття № 9-10**

Тема: «Аналіз міжнародного досвіду соціальної роботи в громаді»

Мета: висвітлити аналіз міжнародного досвіду соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Виступи студентів з інформаційними повідомленнями про особливості соціальної роботи в громадах зарубіжних країн.
2. Обговорення міжнародного досвіду щодо можливостей його запровадження в практику вітчизняної соціальної роботи в громаді.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді **Практичне заняття**

Тема: «Громада як осередок соціальної роботи з різними групами населення».

Мета: забезпечити розуміння студентами поняття громади – осередка соціальної роботи з різними групами населення.

Питання для обговорення:

1. Сутність територіальної громади в Україні.
2. Характеристика взаємозв'язків у громаді за Джуді Боп.
3. Сусідські спільноти як своєрідні громади.

Тема: «Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді».

Мета: висвітлити ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі.
2. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад.
3. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення.
4. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням.
5. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст.
6. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Тема: «Теоретичні основи соціальної роботи в громаді»

Мета: висвітлити теоретичні основи соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді.
2. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді.
3. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді.
4. Принципи організації соціальної роботи в громаді.
5. Методи вивчення проблемно-потребового поля членів громади.
6. Класифікація локальних ініціатив.
7. Технологічні етапи здійснення їх підтримки.
8. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.

Змістовий модуль 2. Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності **Практичне заняття**

Тема: «Правові основи соціальної роботи в громаді».

Мета: розкрити правові основи соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Українське законодавство про територіальну громаду та місцеве самоврядування.

2. Форми залучення населення до участі у вирішенні проблем громади (загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання, місцевий референдум).

3. Характеристика соціальних послуг, які можуть надаватися спеціалістами соціальної сфери та неурядовими організаціями на рівні територіальної громади.

Тема: «Складання карти громади. Аналіз та розробка соціальних проектів».

Мета: навчити студентів основам складання карт громади. Висвітлити розробку соціальних проектів.

Питання для обговорення:

1. Складання карти громади
2. Обговорення окремих Соціальних проектів, які реалізуються у територіальних громадах України.

Викладач об'єднує студентів у три групи. Кожна група отримує аркуш ватману, фломастери, кольоровий папір, клей. За запропонованою схемою одна група розробляє карту конкретної сільської громади, інша - територіальної громади певного районного центру; остання - громади мікрорайону великого міста.

Групам потрібно створити опис громади певного типу, зобразити її на ватмані за допомогою малюнку, схеми, колажу тощо.

Сфера	Показники
Географічна	Площа, природні особливості, екологічний стан
Демографічна	Чисельність населення, його віковий та тендерний склад
Історія	Коли створена, визначні історичні події, персони
Економічна	Характеристика виробництва, зайнятості населення
Політична	Політична структура, недержавні організації
Соціальна	Види соціальних служб, заклади охорони здоров'я, освітні та культурно-дозвіллеві заклади, спортивні заклади, релігійні заклади, служби зайнятості, органи охорони правопорядку
Ризики	Проблеми, небезпеки, що існують у певних сферах життєдіяльності членів громади

По закінченні роботи кожна група представляє свої напрацювання. Після цього проходить обговорення за такими питаннями:

- ◆ чим різняться між собою карти цих громад;
- ◆ що в них є спільного;
- ◆ як у своїй майбутній професійній діяльності ви можете використовувати карту громади, в якій працюватимете?

Тема: «Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади».

Мета: розкрити особливості партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

Питання для обговорення:

1. Сутність партнерства у соціальній роботі.
2. Модель партнерства у межах територіальної громади.
3. Механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді.
4. Роль засобів масової інформації у забезпеченні та підтримці партнерства в межах громади. Роль рекламних кампаній різних соціальних інституцій в організації соціальної роботи та соціальної взаємодії у громаді.

Тема: «Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді»

Мета: висвітлити соціальну підтримку різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді

Питання для обговорення:

1. Модернізація і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання.

2. Специфіка процесу розширення мережі закладів соціального спрямування.
3. Організація недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.

Змістовий модуль 3. Соціальна робота в громадах зарубіжних країн

Практичне заняття

Тема: «Аналіз міжнародного досвіду соціальної роботи в громаді»

Мета: висвітлити аналіз міжнародного досвіду соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Виступи студентів з інформаційними повідомленнями про особливості соціальної роботи в громадах зарубіжних країн.
2. Обговорення міжнародного досвіду щодо можливостей його запровадження в практику вітчизняної соціальної роботи в громаді.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Соціальна робота в громаді» передбачає розв'язання комплексного практичного завдання яке відображає сутність соціальної роботи в громаді, розкриває зміст соціальної роботи в громаді з різними групами клієнтів. КПЗ може виконуватись як індивідуально так і в командах до 5 осіб. Тему комплексного індивідуального завдання студенти обирають самостійно та захищають план його виконання на практичних заняттях.

7. Тренінг з дисципліни

Тема: «Складання соціального проекту»

Студенти у малих групах розробляють проект, орієнтований на вирішення проблем дітей, молоді чи сімей в умовах окремої територіальної громади. Тему проекту визначають самі відповідно до обраної тематики.

Параметри для розробки соціального проекту

Постановка проблеми/ Визначення потреби. Опишіть ситуацію, вкажіть цільові групи, які знаходяться в цій ситуації, що може допомогти вирішенню цієї ситуації. Обґрунтуйте доцільність ваших пропозицій, які ви ініціюєте у межах проекту для вирішення проблеми чи покращення ситуації на рівні вашої громади. Опишіть цільову групу у вашому проекті.

Мета та завдання проекту. Мета і завдання мають бути узгоджені з визначеною проблемою та реально досягнуті у визначені терміни при певних видах ресурсів. Важливо показати, що це дійсно можна реалізувати.

Мета проекту це прогнозовані зміни, яких бажано досягти в процесі реалізації проекту.

Завдання проекту - це конкретні етапи роботи, певні кроки, які приведуть до отримання прогнозованого результату.

План дій та очікувані результати. Які етапи доцільно виокремити в процесі реалізації проекту. Які форми, методи, прийоми роботи будуть використані для надання соціальних послуг та вирішення намічених завдань.

Ресурсне забезпечення проекту. Які види фінансових та не фінансових ресурсів планується використати. З якими партнерами будуть реалізовуватися намічені завдання. Яка роль членів громади у реалізації проекту.

8. Самостійна робота студентів

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних заходів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра

забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента.

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Самостійна робота студента передбачає також написання та публічний захист Есе або групового проєкту і починається з вибору теми дослідження. При цьому студентам надається можливість самостійно обрати тему із запропонованої проблематики або запропонувати власну тему. У такому разі вибрана тема має бути обов'язково узгоджена з викладачем, який проводить практичні заняття. Зміст Есе слід викладати стисло та лаконічно, не припускаючи повторень і непотрібних відступів від теми. Виконання групового проєкту завершується підготовкою презентації із використанням інфографіки та захистом його усією групою виконавців.

Презентація результатів самостійної роботи проходить на практичному занятті. Орієнтовна тематика для написання Есе з дисципліни «Соціальна робота в громаді»:

1. Соціокультурні цінності суспільства та їх зв'язок з соціальною роботою.
2. Роль держави в регулюванні соціальної сфери.
3. Існуючі моделі держав загального добробуту.
4. Вплив психології як науки на методи соціальної роботи.
5. Сім'я – об'єкт соціальної роботи в розвинутих зарубіжних країнах.
6. Безробіття як соціальна проблема у територіальних громадах.
7. Бідність як одна з основних сучасних світових соціальних проблем.
8. Роль і завдання соціальної роботи у подоланні асоціальних явищ (безпритульність, алкоголізм, наркоманія, злочинність).
9. Основні характеристики професіоналізму соціального працівника.
10. Соціальна турбота про працевлаштування та побут осіб із інвалідністю.
11. Морально-етичний характер соціальної роботи.
12. Основні принципи спілкування соціального працівника з клієнтом.
13. Соціальна робота із ВПО.
14. Соціальна робота із сім'ями, котрі перебувають у СЖО.
15. Вивчення і врахування індивідуальних особливостей клієнта в соціальній роботі.
16. Роль соціального працівника в конфліктних ситуаціях у громаді.
17. Розвиток соціальної роботи в Німеччині.
18. Система соціального забезпечення в США.
19. Французька модель соціального захисту населення.
20. Соціальна робота у Великобританії.
21. Соціальна робота з людьми похилого віку у громаді.
22. Соціальна робота з молоддю у громаді.
23. Соціальна роботи з мігрантами у громадах.
24. Соціальний захист малозабезпечених верств населення у громадах.
25. Соціальний захист дітей у громадах.

№ п/п	Пропонована тематика
1.	Сучасні підходи до розуміння громади
2.	Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді
3.	Теоретичні основи соціальної роботи в громаді
4.	Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді
5.	Розробка і впровадження соціальних проєктів на локальному рівні
6.	Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

7.	Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.
8	Соціальна робота у громаді в європейських країнах.
9	Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: інтерактивні лекції, практичні та індивідуальні заняття, моделювання практичних ситуацій, метод диспуту, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, виконання КППЗ.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Соціальна робота в громаді” використовуються наступні засоби оцінювання результатів навчання студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КППЗ, Есе групового проєкту;
- екзамен.

11. Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальна робота в громаді» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань, підсумковий екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Соціальна робота в громаді” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота 70 балів	1. Усне опитування під час занять (4 тем по 5 балів = 20 балів). 2. Письмова робота 80 балів	1. Написання КППЗ на основі сформованих завдань = 60 балів. 2. Захист КППЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв’язання 10 тестів по 2 бали = 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	«відмінно»	A (відмінно)
85–89	«добре»	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	«задовільно»	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	«незадовільно»	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Конспект лекцій (електронний варіант)	1-10
2	Завдання, кейси, тести та есе (електронний варіант)	1-10
3	Проектор, ноутбук, проєкційний екран	1-10
4	Комунікаційне програмне забезпечення для проведення занять в режимі онлайн та в системі асинхронного навчання	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Белавін С. П., Мітіна С. В., Орловська О. А. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навч. посіб. Херсон : Олді, 2021. 436 с.
- Борисова О. В., Знаткова О.М., Кульга О.О., Нікітіна В.В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія. Київ : Кондор, 2019. 468 с.
- Борисова О. В., Кульга О. О., Знаткова О. М., Нікітіна В. В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія. Київ : Кондор, 2019. 467 с.
- Брич В. Я., Миколук С. М. *Соціальний захист* сиріт в Україні : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 200 с.
- Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.
- Лукашевич, М. П., Соціальна робота (теорія і практика) : підручник. Київ : Каравела, 2018. 368 с.
- Миколук С. Професійне вигорання соціальних працівників в умовах війни. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. № 6. С. 31-36. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.6>
- Миколук С. Сирітство в Україні в умовах війни: соціальна робота та соціальна допомога. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. №3. С. 61-68 URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3>
- Миколук С. Соціальний супровід як форма соціальної допомоги для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.* 2022. Т. 33 (72). № 3. С. 48-53. URL: <http://psych.vernadskyjournals.in.ua/33-72-3-ua>
- Миколук С. Соціально-психологічна допомога дітям із прийомних сімей в умовах війни. *Габітус.* 2022. Вип. 38. С. 152-155. URL: <Http://www.habitus.od.ua/38-2022>
- Мітіна С.В. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навч. посібник / за ред. С.В. Мітіної. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 436 с.
- Пірен М.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорія та практика. Чернівці : Чернів. нац.ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 327 с.

13. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
14. Слосанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія / за ред. В. А. Поліщук. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 382 с.
15. Сучасні теорії соціальної роботи : Антологія / за ред. Т. Семигіна. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160с.
16. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навч.- посіб. / за заг. ред. А. О. Полянничко. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
17. Fransham, L., & Blood, I. Supporting older people using attachment-informed and strengths-based approaches. Jessica Kingsley Publishers. 2018.
18. Hollinrake, S. Theoretical perspectives for relationship-based practice with adults. *Relationship-based social work with adults*. Northwich: Critical Publishing. 2019, p. 7–25.
19. IFSW. Global Social Work Statement of Ethical Principles. 2018. URL: <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles>
20. López Seguí F. et al. An Intergenerational Information and Communications Technology Learning Project to Improve Digital Skills: User Satisfaction Evaluation. *JMIR Aging*. 2019. Vol. 2(2). DOI: 10.2196/13939
21. Lovelock R., Lyons, K., Powel J. Reflecting on Social Work - Discipline and Profession. London: Routledge, 2017. 262 p.
22. Rashid, T., & McGrath, R. Strengths-based actions to enhance wellbeing in the time of COVID-19. *Inter-national Journal of Wellbeing*. 2020. № 10(4).
23. Semigina T. Development the strengths-based approaches in modern social work. *Paradigms of the Modern Edu-cational Process: Opportunities and Challenges for Society*. Dallas : Primedia eLaunch LLS, 2019. P. 96–105.
24. Social protection. UNICEF. URL: <https://www.unicef.org/social-policy/social-protection>
25. Social Work Treatment: Interlocking Theoretical Approaches/ Turner F.J., ed. 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2017. 648 p.
26. Vishal, M. V. Strengths-based social work: Proposing protective and engagement practice with older adults. *Journal of social work*. 2018. № 3(3), P. 46–53.